

Informe sobre l'activitat de la Comissió de Deontologia 2012 i les guies d'ètica mèdica

MÀRIUS MORLANS,
president de la Comissió de Deontologia
del COMB
PILAR ARRIZABALAGA,
secretària de la Junta de Govern

Les guies d'ètica mèdica són recomanacions que no tenen el poder de prescripció de la conducta professional de les normes del Codi, sinó que pretenen orientar l'actuació professional amb la prudència necessària en les decisions difícils. Proporcionen les referències ètiques, deontològiques i legals, així com identifiquen els elements a tenir en compte a l'hora de decidir i proposen uns possibles cursos d'acció

Membres de la Comissió de Deontologia 2010-2014

- Margarita Admetlla Falgueras
- Rogeli Armengol Millans
- Carmen Batalla Martínez
- Ana Bellés Abad
- Montserrat Bernabeu Guitart
- Josep Antoni Blanco Domínguez
- Luis M. Cabré Pericas
- Bonaventura Coroleu Lletget
- Oscar Fariñas Balaguer
- Josep Lloret Roca
- Clara Llubia Maristany
- Miquel Macià Garau
- Roser Marquet Palomer
- Jordi Medallo Muñoz
- Josep M. Menchón Magriñà
- Joan Monés Xiol
- Lluïsa Morató Agustí
- Màrius Morlans Molina
- Domènec Ortega Alcalde
- Joan Padrós Bou
- Amat Palou Sanroma
- Amadeo Pujol Robinat
- Helena Roig Carrera
- Joan Sala Pedrós
- Joan M. Salmerón Bargo †
- Antonio San José Laporte
- Josep Terés Quiles
- Galdina Valls Borrueil

L'activitat d'enguany de la Comissió de Deontologia ha consistit, com és habitual, en la resolució dels expedients disciplinaris i la resposta a les consultes sobre la bona praxi. Mentre que el nombre d'expedients debatuts a la Comissió es manté estable, ha augmentat el nombre de consultes.

En sis dels deu expedients instruits, s'ha posat de manifest la vulneració de les normes del codi, el que ha estat qualificat com a falta greu. En quatre s'ha recomanat la inhabilitació de l'exercici professional per un període d'un a tres mesos. En un cas d'exercici sense col·legiació, s'ha acceptat la proposta de l'instructor d'imposar una sanció econòmica i, en el darrer, s'han tingut en compte els atenuants exposats per l'instructor per recomanar l'amonestació per escrit. En els altres quatre expedients, s'ha coincidit amb la valoració de l'instructor que els fets denunciats no vulneraven les normes de bona conducta i, per tant, s'ha recomanat l'arxiu sense sanció.

Cada cop són més freqüents les consultes sobre com procedir en circumstàncies complexes o conflictives o en les quals la interpretació de les normes del Codi genera dubtes. Així, els membres del servei de cirurgia d'un hospital comarcal ens van fer arribar la seva preocupació per la conducta adequada en l'atenció a les persones que necessiten una transfusió de sang per a una intervenció quirúrgica i que, per la seva condició de testimonis de Jehovà, no l'accepten.

Guies d'ètica mèdica

El rebuig d'una transfusió de sang és un cas específic del dret del malalt a rebutjar qualsevol tractament. El rebuig, però, pot ser causa de conflicte per la diferent interpretació dels deures i drets de les persones implicades, els pacients i els professionals. El coneixement dels principis ètics, de les normes de deontologia i de la legislació actual poden ajudar a orientar l'actuació dels metges en aquestes circumstàncies. Amb aquesta voluntat d'ajudar en una decisió complexa s'ha redactat la guia d'ètica mèdica sobre el rebuig de transfusió de sang i hemoderivats (SIC núm. 137, pp. 25-28; www.comb.cat/cat/actualitat/notes_deontologia/home.htm).

De la revisió dels principis ètics, de les normes del Codi i de la legislació vigents es desprenen dues idees o criteris principals que hem considerat en redactar les recomanacions de la guia. El primer és que, en l'atenció mèdica, cal evitar la discriminació de les persones per raó de les seves conviccions religioses o ideològiques. El segon és que s'ha de prestar l'assistència mèdica d'acord amb els valors i els principis de les persones que tenen el dret a decidir el que per a ells és o no benefici.

El rebuig de qualsevol tractament és un dret inqüestionable de les persones. En el cas de la transfusió de sang i els hemoderivats, pot ser causa de conflicte entre el dret del pacient i la interpretació que del seu deure en fa el metge d'acord amb els seus valors. En aquest context, les decisions poden conduir a situacions que generen insatisfacció i tensió, tant si el professional pensa que la seva obligació és protegir la vida per damunt de qualsevol consideració, com si està convençut que ha de respectar les decisions del pacient quan són coherents amb els seus valors.

La contrarietat, l'angoixa o l'afflicció que poden causar aquesta mena de conflictes són sentiments comprensibles i legítims que no haurien de motivar una conducta contrària als principis ètics, el codi i la legislació vigent. Les recomanacions de la guia volen aportar elements de reflexió per a una millor comprensió del problema encara que no siguin la recepta infal·lible, per resoldre tots els casos que es presenten en la pràctica assistencial.

Les normes del Codi de Deontologia, que són de compliment obligatori, tenen la funció de regular el comportament professional d'una manera objectiva, amb poc marge per a la interpretació subjectiva. La seguretat jurídica de les normes, com la de les lleis, es basa en una redacció que eviti o limiti la variabilitat en la seva interpretació. La redacció de la norma amb un llenguatge precís és una de les condicions per evitar arbitrarietats a l'hora d'aplicar-la. Però aquest requisit necessari de la seva funció reguladora pot representar una limitació quan es tracta d'orientar l'actuació professional en circumstàncies complexes de difícil encaix en les normes.

Les guies d'ètica mèdica són recomanacions que no tenen el poder de prescripció de la conducta professional de les normes del Codi, sinó que pretenen orientar l'actuació professional amb la prudència necessària en les decisions difícils. Proporcionen les referències ètiques, deontològiques i legals, així com identifiquen els elements a tenir en compte a l'hora de decidir i proposen uns possibles cursos d'acció. Però parteixen del reconeixement que són els professionals els qui, amb la seva competència i responsabilitat, han d'identificar i jerarquitzar els valors i principis presents en les circumstàncies concretes per poder prendre la decisió més apropiada.

1. Membres de la Comissió de Deontologia del COMB. 2. Document de la Comissió de Deontologia sobre "El rebuig de transfusió de sang i hemoderivats". *Servei d'Informació Col·legial* núm. 137, novembre 2012-febrer 2013.